

Afschaffing verklaring van geen bezwaar

Op 1 juli 2011 treedt de wet tot afschaffing van de verklaring van geen bezwaar en invoering van een systeem van doorlopende controle op rechtspersonen (Stb. 2010, 280, Kamerstukken 31948, zie ook Stb. 2011, 180 en Stb. 2011, 194) in werking.

Nieuw systeem

Deze wet beoogt het voorkomen en bestrijden van misbruik van rechtspersonen te verbeteren. Het huidige preventieve toezicht, dat is gebaseerd op de afgifte van een verklaring van geen bezwaar door de minister van Justitie, wordt afgeschaft en daarvoor in de plaats komt een nieuw systeem van doorlopende controle op rechtspersonen. De verklaring van geen bezwaar komt daarmee te vervallen. De verklaring van geen bezwaar is onder het nieuwe systeem geen vereiste meer voor de oprichting, omzetting, juridische fusie en splitsing en statutenwijziging van een BV of NV.

Inhoud nieuw systeem

Onder het nieuwe systeem vindt screening plaats gedurende de levensloop van rechtspersonen en wordt aangeknoopt bij levenslooppunten als oprichting, verhuizing, bestuurderswisseling etc. Bij de doorlopende controle wordt gebruik gemaakt van (veranderingen in) sleutelgegevens van rechtspersonen die reeds bij de overheid bekend zijn (zoals NAW-gegevens en gegevens over bestuurders en aandeelhouders in basisregistraties als handelsregister en GBA) en van criminele en financiële antecedenten. Aan de hand van de beschikbare informatie vindt, met gebruikmaking van risicoprofielen en risicoindicatoren, een (risico)analyse plaats van mogelijk misbruik van of door rechtspersonen en kan verscherpte controle worden uitgeoefend indien een verhoogd risico bestaat dat misbruik wordt gemaakt van of door rechtspersonen. Signalering van misbruik wordt neergelegd in een risicomelding aan handhavers. Een risicomelding kan mogelijk van dienst zijn bij het opleggen van een strafrechtelijk bestuursverbod en in de toekomst mogelijk van een civielrechtelijk bestuursverbod.

Doel nieuw systeem

Doel van het nieuwe systeem is misbruik van rechtspersonen te voorkomen en te bestrijden en de opsporing en vervolging van strafbare feiten die met rechtspersonen zijn gepleegd of dreigen te worden gepleegd te vergemakkelijken. Onder misbruik wordt verstaan het gebruik van een rechtspersoon voor ongeoorloofde doeleinden. Hieronder worden in ieder geval misdrijven en overtredingen van financieel-economische aard door of door middel van een rechtspersoon begrepen, waaronder het gebruik van een rechtspersoon met het oog op het benadelen van zijn schuldeisers en financiering van terroristische organisaties en witwaspraktijken.

Reikwijdte nieuw systeem

Het nieuwe systeem van doorlopende controle wordt uitgebreid van BV's en NV's tot coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen, verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid, stichtingen, Europese naamloze vennootschappen, Europese

coöperatieve vennootschappen en Europese economische samenwerkingsverbanden die hun statutaire zetel in Nederland hebben. Daarnaast worden ondernemingen die toebehoren aan buitenlandse rechtspersonen die een hoofd- of nevenvestiging hebben in Nederland onder de reikwijdte van de screening gebracht. Eenmanszaken, maatschappen, VOF's en CV's vallen niet onder de nieuwe vorm van toezicht. Dit laatste geldt ook voor OV's en OVR's na invoering van het nieuwe personenvennootschapsrecht.

Gevolgen afschaffing verklaring van geen bezwaar voor notariële praktijk

Onder het nieuwe systeem hoeft geen verklaring van geen bezwaar meer te worden aangevraagd voor de oprichting, omzetting, juridische fusie en splitsing en statutenwijziging van een BV of NV. Verder is onder het nieuwe systeem aan de notaris geen rol toegekend. Hij krijgt geen inzage in de risicoanalyses van zijn cliënten en is niet als ontvanger van risicomeldingen aangemerkt.

Dit betekent niet dat de notaris vanaf 1 juli aanstaande zonder meer kan overgaan tot oprichting of statutenwijziging. Evenals onder het huidige systeem al het geval is, zal de notaris onder het nieuwe systeem van geval tot geval moeten beoordelen of hij de gevraagde dienst kan verlenen of op grond van art. 21 lid 2 Wna zijn dienst dient te weigeren. Middelen die de notaris bij het maken van deze afweging kunnen helpen zijn art. 39 Wna (cliëntenonderzoek), Boek 2 BW (inhoud statuten) en de Wwft (cliëntenonderzoek en melding ongebruikelijke transacties).

Bron KNB 7 juni 2011